

De l'Índia a Sant Vicenç a tocs de pilota

Ferran Sánchez Bosch i Ona d'Estels Garrido

De l'Índia a Sant Vicenç a tocs de pilota

Ferran Sánchez Bosch i Ona d'Estels Garrido

Primera edició abril 2017

Edita Ajuntament de Sant Vicenç de Montalt

© d'aquesta edició Ajuntament de Sant Vicenç de Montalt

© del text Ferran Sánchez Bosch

© de les il·lustracions Ona d'Estels Garrido

Disseny i impressió La Impremta d'Argentona
Dr. Samsó, 39 · Argentona · Tel. 93 756 07 20

Autors fotos: Marcel Diaz, Maria Marin i Ana Montes

DL B-7923-2017

P R E S E N T A C I Ó

Tot i que el nombre tretze està associat a la mala sort, nosaltres ens considerem molt afortunats d'haver arribat al tretzè volum d'aquesta col·lecció de contes que, any rere any, i coincidint amb la diada de Sant Jordi, arriba a mans dels més petits de casa.

En aquests anys, una generació de nens i nenes del poble han anat creixent al mateix ritme que els contes, i els marrecs de llavors ara ja són adolescents que s'han educat en valors per integrar-se en una societat cada vegada més competitiva i materialista, que es divideix entre els que tenen molt i els que no tenen res. I aquesta divisió salta per damunt de les fronteres i requereix cooperació i implicació responsable de part de tothom.

I de tot això ens parla aquest relat, protagonitzat per la Swati: de persones que tenen molt i d'altres que no tenen res, de gent implicada, d'educació en valors, de generositat, de donar sense esperar res a canvi, de traspasar fronteres...

Però, més enllà de la història de la Swati, aquesta narració també ens mostra que una societat millor és possible i que molt a prop nostre tenim molt bona gent que no dubta a posar el seu petit granet de sorra perquè les diferències entre els països més avançats i els menys desenvolupats siguin cada vegada més petites.

Bona gent com els voluntaris i les voluntàries que, en els darrers nou anys, han col·laborat amb el Campus Solidari de Futbol, fent possible que molts infants i joves desfavorits de l'Índia coneguessin valors com la companyonia, la igualtat, l'esperança i la llibertat a través de la pràctica del futbol.

Com a alcalde, en reiterades ocasions, he tingut l'oportunitat de formar part d'aquestes expedicions solidàries, i us puc ben assegurar que és una de les experiències que més m'han marcat. Poder conviure amb persones que materialment tenen molt poc, per no dir res, m'ha servit per comprovar que són posseïdors d'altres tresors humans i afectius poc habituals avui en dia, com la gratitud i la generositat. De fet, la primera vegada que vaig embarcar cap a l'Índia, estava convençut que els que més teníem anàvem a donar i a ensenyar, i la realitat és que sempre, sempre, som nosaltres els que acabem rebent i aprenent dels que menys tenen.

Miquel Àngel Martínez i Camarasa
Alcalde de Sant Vicenç de Montalt

La Swati: una visita des d'Anantapur!

Tant a l'Anna Ferrer com al seu fill Moncho els ha fet molt de goig que les nenes participessin en el Campus Solidari de Futbol, perquè són pioners en la promoció de les dones i estan convençuts que les mentalitats s'han d'anar formant des de ben petites o de ben petits. Però voler que les nenes progressin no vol dir que no tinguin en compte els nens; per tant, quan els organitzadors del Campus els van suggerir de trobar una persona per fer una altra estada a Sant Vicenç de Montalt, se'ls va presentar un problema. A qui escollirien? Varen redactar un conjunt de condicions per als nois i noies que hi volguessin i que hi poguessin anar. Van ser aquestes:

- 1.- Comptar amb l'autorització dels pares per fer el desplaçament.
- 2.- Tenir aprovat l'últim curs d'escola.
- 3.- Passar una revisió mèdica per comprovar que podien adaptar-se a climes i a una alimentació diferents.
- 4.- Tenir prou condicions físiques per jugar a futbol.
- 5.- Tenir un coneixement d'anglès acceptable.

Voleu creure que la Swati a l'igual que en Venugopal van ser els únics que van complir totes les condicions, però que va ser la Swati la que més anglès sabia?

En Vegunopal, tot i com estava d'enfadat per no haver estat seleccionat, s'ho va prendre de manera positiva, perquè va dir: "A partir d'ara, estudiaré anglès com un boig!"

Com és la Swati? Què farà aquests dies de Festa Major?

La Swati acaba de fer tretze anys i és una noia molt decidida. De fet, el seu nom ja la fa ser audaç perquè significa estel i saviesa, que és com dir dues classes de llum sempre útils per a la vida. Els seus pares treballen al camp i, com és costum en l'ambient de la zona d'Anantapur, les noies són cridades a ajudar en les feines agrícoles, de manera que massa sovint es queden sense anar a escola. Sort en tenen de la Fundació Vicenç Ferrer que, a través dels seus agents, miren de conèixer casos com el de les noies que estan en perill de deixar l'escola per culpa de les circumstàncies adverses, com ara les condicions econòmiques familiars.

El cas és que varen poder convèncer els pares perquè continués els estudis i la Swati ha demostrat, a través dels seus esforços, que la decisió de fer-la estudiar ha estat encertada, perquè tots plegats estan molt satisfets no solament del seu rendiment escolar, sinó perquè ha demostrat tenir un gran coratge per jugar a futbol o al que sigui.

En ser un joc fort, ha fet de la Swati una noia valenta, disposada a lluitar no solament per la pilota, sinó en tota mena de discussions en les quals ella pensa que s'ha de ser just i que, no perquè sigui una noia, ha de deixar passar coses que no li agraden o troba que no són justes.

Un dels fets que l'han ajudat a tenir un caràcter lluitador és que va veure com estava de trista la seva tieta poc abans del dia del seu casament. Estava apesarada perquè els seus pares la feien casar amb un home que no li agradava; però el costum és molt fort i no tenia manera de desdir-se del compromís dels pares. La Swati no podia i no ho volia entendre, però va haver de veure com la tieta no solament es casava amb aquell home, sinó que també es casava amb aquella tristesa.

El repte de venir a Sant Vicenç, per a la noia, va ser com un estímul per continuar amb el seu esperit de lluita, i li feia una il·lusió enorme conèixer noves terres, nous costums, nous companys...

El grup del Club de Futbol Santvicentí, a través del seu coordinador, en Jordi, va ser qui es va encarregar de portar-la a casa seva i de coordinar les activitats que podrien fer perquè la Swati no solament conegués el nostre poble, sinó també perquè fos una més a l'hora de celebrar i de gaudir de la nostra Festa Major d'Estiu 2016.

Per tant, van decidir d'integrar-la de manera dinàmica, almenys, en aquestes activitats: festa Holi, correfoc i bany de nit, passejada de gegants, partit de futbol i alguna sorpresa més. Tot seguit, en reproduïm les diferents impressions.

Festa Holi

Quan la Swati va sentir que estava programada la festa Holi va manifestar: "En el meu país també n'hi diem Holi! És d'origen hindú i, amb la barreja de colors, s'anuncia l'inici de la primavera i la celebració de l'amor."

Són curioses les narracions que s'han difós i que estan connectades amb aquesta festa i la Swati ens va dir: "El meu pare m'explicava que la barreja de colors també volia significar la reconciliació dels uns amb els altres, de manera que, si dues persones estaven enfadades, amb la festa Holi ja tornaven a ser amigues. Si una persona li devia diners a una altra, en aquell dia o li pagava o, si no en tenia, acordaven que ja no els hi havia de pagar. Amb altres paraules: es perdonaven el deute. Per manifestar que tots estaven contents, els uns omplien els altres de diferents colors".

"A la meva escola, també celebrem la festa i aquell dia no hi ha diferència entre professors i alumnes i tots anem plens de colors de cap a peus!"

L'Àlex, en sentir la Swati, va dir: "Renoj, Swati! Has fet un llarg viatge per repetir una festa que ja la tens celebrada a la teva terra! I no en tenia ni idea que tingués tantes històries al darrere. Suposo que celebrar una mateixa festa dues vegades no et farà il·lusió, oi?"

La Swati va respondre: "Ni parlar-ne! Trobo que venir aquí i celebrar una festa molt semblant a com la celebrem en el nostre país és com una manera de fer-me sentir que les diferències poden semblar molt grans, però que tenim moltes més coses en comú!"

Tots van exclamar: "Anem a la festa Holi!"

Correfoc

Quan li explicàvem a la Swati la possibilitat de formar part del correfoc, obria uns ulls com unes taronges. Per una banda, la seva set d'aventures la feia estar molt interessada, però, per l'altra, sempre ha tingut present que amb el foc no s'hi juga.

En aquest sentit, li vam explicar totes les previsions que el mateix Ajuntament, any rere any, recorda en les seves recomanacions i, en escoltar-les, encara se'n sentia més, d'atreta.

No acabava d'entendre perquè, amb la calor que feia, es recomanava que s'anés amb màniga llarga, però, quan li dèiem que els diables són capaços d'etzibar espurnes de foc cap a totes les direccions ja ho va comprendre més bé.

Arribada la nit del dia 10 d'agost, la Swati i els seus acompanyants estaven a primera fila per seguir els diables de ben a prop. Trobava fascinant les figures que es formaven amb els focs d'artifici i, en especial, els balls que feien jugant amb el foc, de manera que se sentia trasbalsada per la grandiositat de l'espectacle integrat de música, dansa, foc i alegria col·lectiva.

L'acumulació de tanta tensió acompanyada de tanta calor va fer que l'oferiment de refrescar-se a la piscina fos acollit amb tanta il·lusió com ganes de completar la gresca. L'aigua és la que combat el foc, però, afortunadament no es va tractar de cap combat, perquè les previsions per evitar els riscos del foc van funcionar!

Passejada de gegants

Justament aquest any 2016 ja en fa trenta que els gegants ballen i, des del primer dia, han estat àgils i ben plantats, amb uns aires de joventut que mai s'esgoten. Quan li explicàvem a la Swati totes aquestes històries, i en veure les giragonses que feien aquells colosos, va pensar en l'esgotament que havien de patir els homes que s'hi ficaven dins i va preguntar: "No podrien funcionar amb piles?"

Quan la Swati va conèixer la història de l'auxiliar i jove gegant Toni Sors, primer català que el 28 d'agost de 1985 va pujar fins a dalt la muntanya més alta del món, l'Everest, no va poder estar-se de dir: "Un altre vincle que tenim els nostres pobles, perquè les aigües d'aquesta serralada reguen bona part dels nostres camps!"

A la Swati, el so de la gralla li provocava com una barreja de sentiments perquè no acabava d'identificar-los com els de la nostàlgia o com els de l'alegria. El cas és que va estar encantada d'haver-los acompanyat per tot l'itinerari previst.

Don't worry, Bernat!

Malgrat que ja s'havia acabat la temporada del futbol de competició, la vinguda de la Swati ens va engrescar per organitzar-ne un partit.

Vam haver d'anunciar-ho per tot el poble perquè, amb els jugadors de tretze anys del Santvicentí, no teníem prou futbolistes per poder fer un partit amb cara i ulls.

L'anunci, adreçat a joves d'entre dotze i catorze anys, va tenir prou èxit perquè, en total, estaven disposats a jugar vint-i-cinc nois i noies; així que vam poder fer dos equips per jugar onze contra onze.

D'aquest partit, n'hem de destacar una anècdota i és que, en ser xiulada una falta comesa per l'equip en què jugava la Swati, van decidir de fer barrera i la noia, valenta com sempre, s'hi va posar al mig. En Bernat, el més robust de l'altre equip, va llançar un xut d'allò més fort que va anar a petar a la panxa de la Swati. El cop va ser tan intens que la noia va tenir un desmai i va caure per terra.

Tots ens vam esverar i li vàrem demanar al massatgista que vingués a reanimar-la. Els nois li retreien al Bernat que hagués estat tan bàrbar, però ell es defensava dient: "Tan àgil com és, si s'hagués girat, la pilota no li hauria picat contra la panxa, sinó contra el cul i, encara que també li podia fer mal, almenys no s'hauria desmaiada! *I'm sorry, Swati!!!*"

La Swati, que ja es començava a eixorir, va dir: "*Don't worry, Bernat!*"

On és la Swati?

Una tarda, els nois del Campus de Futbol d'Estiu es van preguntar els uns als altres: "On és la Swati?"

Aquesta veu no va trigar gens a estendre's per tot el poble i els qui més interès van demostrar per trobar-la van ser els del seu grup, els quals, en aquells moments, feien un total de dotze. Comentaven entre ells que ja feia massa estona que la noia no apareixia i que havien d'organitzar-se per tal d'establir una mena d'operació que es podria definir com de "recerca i trobada".

Després de parlar-ne, varen dissenyar l'estratègia, que resumeixo tot seguit:

1.- Es dividirien en petits grups de quatre. Cada grup portaria un telèfon mòbil.

2.- Com que eren tres grups, també van dividir el poble en tres. És a dir, el Centre Cívic El Gorg i els seus voltants, la zona esportiva i l'entorn de l'Ajuntament.

3.- Tan bon punt tinguessin notícia d'on era la Swati, s'ho comunicarien per telèfon, amb el benentès que al final tots es trobarien davant de l'Ajuntament.

En arribar a la Biblioteca La Muntala, li van preguntar a l'Antònia: "No has vist pas la Swati?" Ella els va respondre: "És veritat que ha vingut un parell d'ocasions tota interessada per veure llibres on hi hagués fotografies de la comarca, però, avui, no ha aparegut en tot el dia."

CASA DE LA VILA

El resultat de la recerca pel Centre Cívic i pel Casal dels Xurravins tampoc va donar un resultat positiu.

El mateix es podia dir de la zona esportiva, perquè van regirar els vestidors, els diferents camps, la piscina, el bar; és a dir, tots els racons. Fins i tot li van preguntar al presi, el senyor Antoni Buch, si havia vist la Swati i va dir: "Mira que fa estona que estic fent voltes per aquí i no l'he pas vista!"

El petit grup que tenia la missió de buscar-la a l'Ajuntament preguntaren a l'Oficina d'Atenció al Ciutadà per la Swati i la resposta del personal és que no s'havia deixat veure. També van arribar fins a la Llar del Pessebre, on el senyor Enric Pons els va dir el mateix, que no l'havia vista. A la plaça del Poble i a les botigues, res de res! De tota manera, en Jordi, el monitor que també feia de traductor, va tenir la curiositat d'entrar a l'església i, tot i estar a les fosques, va poder veure la Swati asseguda amb una actitud silenciosa pròpia dels qui fan pregària.

En Jordi no se'n va estar de dir-li en anglès, que traduït venia a dir: "Què hi fas aquí? Tu no ets pas catòlica!"

La Swati en anglès, però traduït al català li va respondre: "No sóc catòlica, però tinc necessitat de sentir el silenci i l'església és on he trobat millor aquest ambient. Al cap i a la fi, el silenci el podem compartir totes les persones!"

L'Àlex i la plataforma

Hi ha dos dies en el calendari de Sant Vicenç de Montalt que són molt importants per a l'Àlex. El primer, molt alegre, és el dia que veu per primera vegada la plataforma flotant que l'Ajuntament instal·la a la platja. El segon, molt trist, és quan, un cop acabat l'estiu, la retiren. Li agrada tant poder arribar nedant fins a la plataforma que li fa la impressió que a tots els altres també els ha d'agradar.

El seu convenciment sobre el privilegi que suposa poder arribar als mòduls flotants arribava fins al punt que va demanar que se l'escoltessin un moment. Després que en Joan el deixés parlar, va aixecar la veu i va dir: "Tinc una idea!!!"

Tot el grup va reaccionar dient: "Que estrany! Tu sempre ens véns amb idees!"

L'Àlex va insistir: "Però aquesta és molt important! Demà és l'últim dia que la Swati està entre nosaltres i estic segur que li faria molta *il·lu* poder trepitjar la plataforma!"

En Bernat va dir: "Però com s'ho farà, la Swati, per arribar-hi si no sap nedar?"

L'Àlex, tossut com és, va dir: "Aquí hi ha la gràcia: i és que entre tots hem de trobar la solució per fer que hi pugui arribar."

Un del grup va dir: "Molt fàcil! Dalt d'un dofí!"

L'Àlex respongué: "Siguem pràctics i no diguem bestieses, i no ho dic pel dofí, perquè és una bèstia molt respectable! Per exemple, no hi ha ningú de nosaltres que tingui un amic o un familiar que disposi d'una petita barca amb remos? Si ens la deixés, faríem una activitat que la podríem titular *Swati's transport*."

La idea va ser aprovada per unanimitat!

L'hora dels adéus!

Els dies han passat volant i la Swati no solament ho sabia, sinó que també s'ho temia, perquè s'havia trobat molt bé amb la gent del Club de Futbol Santvicentí.

Van organitzar que soparien junts perquè així els semblava que podrien fer un lloc especial en la memòria de cadascú.

Molts volien manifestar allò que havien sentit en aquells dies d'haver estat acompanyats per la Swati i que van coincidir amb la Festa Major d'Estiu.

El primer a parlar va ser el Bernat i va dir: "Swati!, per a mi, la teva companyia m'ha ensenyat una cosa que penso que ha de ser important en la meua vida i és que només amb la força no aconseguirem res. Es necessita la força, els bons sentiments i no deixar mai de lluitar. Gràcies pel que ens has dit amb paraules, amb mirades i amb els teus gestos. No t'oblidarem mai!"

L'Àlex també va voler parlar i va dir: "Swati!, ja m'he adonat que gairebé no t'agradava res del que nosaltres mengem perquè dius que, en no ser *spicy* (picant), no té gust de res. De tota manera, també m'he adonat que els croissants t'han robat el cor, perquè, de seguida que podies, ja en demanaves un. Com pots haver endevinat, és una pasta que té forma de lluna i jo et convido que pensis en nosaltres quan a les nits de la teua Anantapur hi vegis la lluna, perquè nosaltres també estarem pensant en tu."

La Swati es va posar vermella i va dir: "El lloc d'on vinc té per nom Anantapur i significa "Ciutat de l'infinit!" Sempre m'ha fascinat la idea de l'infinit i sempre em repetia el mateix: **l'infinit és més una idea que no pas una realitat.** Però, quan he vist el vostre mar tan preciós he pensat que semblava que era com l'infinit fet realitat. De tota manera, si parlem de sentiments, aquests sí que penso que es poden assemblar a l'infinit i el que jo sento ara és que estic infinitament agraïda per la vostra generosa amistat. No necessitaré esperar el vespre i veure la lluna. Aquest sentiment ja el porto ara i tinc el pressentiment que no s'esborrarà mai. GRÀCIES!"

Sabies que...?

... Des del 2007, cada any una delegació del Club de Futbol Santvicentí, integrada per voluntaris, es desplaça fins a Anantapur (l'Índia) per dur a terme un Campus Solidari de Futbol que va néixer gràcies a l'impuls del santvicentí Pere Ferrer i que compta amb el suport de la Fundació Vicenç Ferrer i de l'Ajuntament de Sant Vicenç de Montalt.

En aquests nou anys, no es pot dir que el Campus sempre hagi estat el mateix, perquè miren d'adaptar-se a les circumstàncies en què es troben. Per referir una diferència significativa, es pot recordar que aquests últims anys no solament han fet jugar els nois, sinó també les noies.

El detall de fer jugar les noies ha estat ben celebrat tant per la dona com pel fill d'en Vicenç Ferrer, impulsor de la Fundació que porta el seu nom i que desenvolupa la seva activitat a la zona d'Anantapur. Quan va morir en Vicenç Ferrer, l'Anna i en Monchó es van posar al capdavant de la Fundació, ella com a directora i ell com a cap de programes, per continuar amb la tasca que l'ONG porta a terme a l'Índia des de la seva creació, l'any 1970.

Anantapur, el districte on actua la Fundació Vicenç Ferrer, té 19.130 km², amb una població del voltant de 3.650.000 habitants. De tota manera, passa que a les zones rurals de l'Índia no et pots refiar dels nombres que et diuen perquè hi ha molts naixements que no es registren.

... Això de passejar gegants ja ve d'antic. D'una manera o una altra, sempre han estat vinculats amb els dies de festa grossa. Ja en el segle XIV, uns homes d'estatura normal es disfressaven, pujaven dalt d'unes xanques i semblaven gegants.

En aquells temps, la festa més important era un dijous que es coneixia com el dia de Corpus Christi. S'organitzava una processó molt solemne i els gegants feien cercavila, anunciant la festa.

En aquest sentit, els santvicentins no s'han volgut quedar enrere. Era tanta la fal·lera que es tenia per la festa que el nostre gegant particular, el *Bòbul*, de 3,45 m d'alçada, estimulava que tothom se sumés a la Festa Major d'una manera molt eficient perquè amagava les eines de treballar i a més convidava la gent a celebrar-la en pau perquè, si algú no es comportava prou bé, tenia una "gatosa" que limitava tota acció que fos o semblés malintencionada.

La nostra geganta, és molt més delicada, es diu *Margaridassa* i fa 3,35 m d'alçada, però, per la seva típica activitat (fer puntes al coixí), els seus vestits són més elegants que els del *Bòbul*. La seva vestimenta es complementa amb un preciós coixí de fer puntes perquè, per a ella, més que un estri de feina, és un estri per fer art.

... El foc, protagonista indiscutible dels correfocs, és un element mític que no ha deixat mai de ser atractiu. Els diables i el foc sempre han anat de bracet i l'imaginari de l'infern ha demanat com una mena de moviment que ens ha convidat a la gresca des de fa un munt d'anys. Els orígens dels correfocs se situen cap el segle XII, però, per diverses raons, aquell foc es va apagar.

Pel que fa a la recuperació d'aquest costum arrelat a la zona coneguda com Països Catalans, les cròniques diuen que els primers a celebrar-lo varen ser els Diables del Clot, l'any 1977. Per tant, estàvem en una democràcia molt tendra, però, aquells diables ja no ho són tant, de tendres. El cas és que, gràcies als nostres veïns, els Diables de Caldes d'Estrac, i les colles de Ripoll i Canet com a convidades, durant la Festa Major d'Estiu 2016 el foc es va tornar a passejar pels nostres carrers.

[...] En aquests anys, una generació de nens i nenes del poble han anat creixent al mateix ritme que els contes, i els marrecs de llavors ara ja són adolescents que s'han educat en valors per integrar-se en una societat cada vegada més competitiva i materialista, que es divideix entre els que tenen molt i els que no tenen res. I aquesta divisió salta per damunt de les fronteres i requereix cooperació i implicació responsable de part de tothom.

I de tot això ens parla aquest relat, protagonitzat per la Swati: de persones que tenen molt i d'altres que no tenen res [...].

Fragment de la presentació de l'alcalde Miquel Àngel Martínez i Camarasa

